

„Gæca, son boatta balvaiguim, ja juokke čalbme galgga su oaidnet, maidai si guđek læk su čađarettim.“

Nr. 14. 20ad jakkegærde.

Korsfjordast 30ad juli 1918.

Redaktør: Henr. Olsen.

Lonastusa historja.

Min lonastushistorja læ dat ænemus mavsolažamus, dat vægjelemus ja imoslažamus buok historjain, mak gavduujuk dam olmušlaš dieđo raje siskabælde. Ollo dam historja oaivveosin læ juo ouddandollujuvvum dam čabbasemus lakai 3. Mosesgirje 25. kap. 47—54 ja Ruth girje 4. kapitalest.

Jeslagek ja ammatak.

Okta lonastægje galgga læt:

1. Lagamus sogalaš.
2. Dokkalaš læt lonestet.
3. Miellasaš læt lonestet.

Man likkolažak læ dak jeslagek ovtastattajuvvum Kristus siste, min sogalaš ja lonestægje.

Dasto galgga son lonestet:

1. Oastem bokte.
2. Famo bokte.
3. Rangastedin vašalaža.

Min lonestægje læ algatam dam bargo, ja mi læp vissas dam ala atte son satta ollašuttet dam:

1. Man bokte læp mi šaddam lonestuvvut?

Kristusa divras vara bokte, dat alemus hadde, mi goassege læ maksujuvvum guđege dinga oudast mailmest.

Ællem šaddai addujuvvut ællem oudast, Ibmel barne ællem olbmui ællem oudast. 1 Pet. 1, 19; Hebr. 9, 12; Gal. 2, 20.

»Bagjelduolbmamak legje mu, mutto jabmembakčasak du.«

2. Mast læp mi lonestuvvum erit?

Garrodusast. Gal. 3, 10—13. Buok vanhurskesmættomvuodast. Tit. 2, 11—15.

Garra balvvalusast. Rom. 8, 15.

Dam bahas mailmest. Gal. 1, 4.

Oažest. Gal. 5, 16.

Bærgalagast. 1 Joh. 2, 13.

Jabnem balost. Ebr. 2, 14—15.

Dam boadedægje moarest. 1 Tess. 1, 10.

Duomost. Joh. 5, 24.

3. Masa læp mi lonestuvvum?

Mi læp dolvvujuvvum ollaset ruoktot vanhurskesvutti ja barnalašvutti, ja mi læp šaddam Kristusa mielde- arbbijægjen hærvasvutti dam ođđa sidnadusa siste. Rom. 5, 1; Ps. 103, 3—5; Rom. 8, 16—17.

Son aiggo famoin olgushoiggadet vuostaičuožžo. Luk. 11, 21; Alm. 20, 1—2.

Son aiggo skappot migjidi vuoigadvuoda. Luk. 18, 7—8.

Son aiggo eritvalddet garrodusa dam lappujuvvum arbest ja buttestet dam ja sisadoalvvot su arbbinguimides dasa. Alm. 22, 3; Es. 35, 1—2; Math. 5, 5.

Son aiggo doalvvot min hoervasendakkujuvvum sieloid ja rubmašid sisa dam »buoreb čednami«, mi galgga læt dat agalaš sida silloi, rubmaši ja dam ođđasistriegadam sidnadussi. Rumaš šadda lonestuvvut iloin ja avvo- lavllagin Hærra boatem bokte. 1 Tess. 4, 13—18; Rom. 8, 23; Es. 36, 19.

Nuft šadda siello, rumaš ja sidnadus, mi læi loppum dam vuostas Adam bokte, fastain vuittujuvvut dam nubbe Adam bokte.

4. Manditi læp mi lonestuvvum?

Gudnijattem diti Ibmel. 1 Kor. 10, 31.

Saddijuvvum diti mailbmai nuftgo Kristus. Joh. 17, 18.

Vai læt buttasak ja angerak buorre dagoidi. Tit. 2, 11—15.

Dam stuora fidnoi, mi læ oskel- duvvum migjidi, atte sardnedet evangelium ja læt gaskaobmen dai lap-

pujuvvumid bestujubmai. Mark. 16, 15—16.

Moft Jesus divoda min boastovuodaid.

Atte oapatet læ gæpas, atte guocot daihe soaimmat læ lossad.

Min Hærra Jesus namata migjidi min boastovuodaid rakisdievas jienain. Su ravvagak æi cuvkke vaimo. Son i væratala goassege vašsevuoda siste, ja daddeke dakka son dam oskaldasvuodain.

Vuoi, maggar njuorasvuotta i gavdnu Jesus lutte! Mon dovdam čieğnalet moft dat læ, mutto æi læk sanek, maiguim mon satam cækket dam. Son læmas alelassi arbmogas, go son læ divodam mu boastovuodaid. Mon diedam dat sadne læ duotta: »Dam gæn mon rakistam, dam bagadam mon.«

Mi sattep valddet maidikkeenassi Jesusest. Su gietta dakka dam baččaga njalgesen.

Dat gavdnujek olbmuk, gæina don aigošik bataret erit, go don šaddak havvadattut, vaiko don orrok jakkemen si aiggo dakkat sin buoremusa väketam diti du. Mutto dat læ aido daggar erinoamaš lossis boddoi siste atte Jesus læ erinoamaš njuoras. Go mi læp morašlaža, læ son lieggos.

Lækgo don goassege gullam gæstege su albmugin cækkemen Hærra birra atte son bagjelgæčča suddo? Son satta bagadet ja son dakka dam; dastgo su rakisvuotta læ vises. Mutto son læ dievva njuorranæmest, ja su rakisvuotta læ raji taga. Su vaibmo læ dievva arkalmastemvuodast, ja su siello sudda rakisvuodast su olgusvallji-

juvvumidi. Mi æp rokkadala min bajemušpappi du su ansašuvvum stuoresvuoda diti, mutto maidai su vaibmoladesvuoda njalggadasa diti.

(C. H. Spurgeon).

Ovta gonagasa ouddamærkka.

Dat dalaš engelas gonagas læ sardnom, atte son lokka bibala juokke bæive. Indiašt muittala muttom miššonæra, atte vuvddu-jubme bibalin læ lassanam dam rajest go bibalvuovddek sattek mærkæšet: „Dat læ dat girje maid min kaisar lokka bæivasazat.“

[Englanda gonagas guodda dam „goarggo-nama“ : Kæisar Indiašt.]

Duotta riggodak gasko

vaivašvuoda.

Muttom boares olmai čokkai omman baldast ovta vaivaš viesost. Son læi vaivaš ja hæjos gulost, ja su lattok legje astam.

„Maid doaimatak don?“ jærai okta usteb, gutte oappaladdai su?

„Mon vuordam.“

„Maid vuordak don?“ jærrali su usteb.

„Mon vuordam mu bæstam boattema.“

„Manne vuordak don su boattem?“

„Damditigo mon vuordam oazžot stuora davverid, go son boatta.“

„Maid don jurdašak son adda dudnji?“

„Mon diedam atte son aiggo — dastgo son læ loppedam dam — addet munji vieso, mi i læk asatuvvum giedaiguim, ja mi læ agalažat almest. Su lakkaorrom lutte læ stuora illo, ja okta likkolaš orotak su olgiš bæilde agalažat. Mon vuordam dam.“

Son gutte suitta Jesus ja su vanhurskesvuoda, son læ olles rigges, vaiko man gæfhe daihe man hæjos dille mudoi lifi dabe dam suddo ædnam alde.

„Suokatus helvetest“.

Man ollo sieloid læ vuoinalaš oainotes, papak ja sardnedægjek dolvvom agalaš gadotussi sin doavkesvuoda bokte, dainago si dolle sarnid, mak æi læm dærvvasebbo

silloi go roato suovva rubmaši. Olmuš fertte ballat atte ædnagin læ ollo suddok sin oamedovdo alde.

Vuoi, inu ustebam, don gi læk valddam aldsesad dam doaimatusa atte sardnedet olbmuidi, gi dietta atte don ik læk valddam bagjelasad juoga, man čuovotusa harrai dust i mikkege aiccamid læk! Igo dat suorgatifče du oaidnet obba du gieldda čuovvomen ječad mielde helveti ja čuorvvot dudnji: Da læ dat, olmai, gæn mi sattepgitet, atte mi læp dabe! Don væltatik ouddandoallamest migjidi min suddoid, baladedin atte mi æp daiddam šat coggat du nuft ollo bõrramušain go ouddal!

Ga roduvvum lekus dal don oaintes fievredægje, go don ik dušše læm duttavaš atte njuikkit ješ helveti, mutto gessik maidai min æraid mielddad.

(John Bunyan).

„Erit bibalin!“

Nuft čuožoi ovta socialistalaš guoddemlævga alde dam gida 1. mai-toga oudast Notodden gavpu-gest.

Daggar roakkades ibmelbilkkadatte færanus čajet dævvaset man armetes dilest kristalašvuoda bačča vašalažak dadde læk ja maggar jalos bærgalaklagan gævatuslagin ibmelbagjelgeččujubme ouddanitta bæive ouddi maidai min ædnamest. Vašše ruossom bibala ja dai oskolažai vuostai goargno alla baroiguim, dastgo dak læ snukormastemgædgek sin gæino alde. Bibal læ ja fertte læt saltte, mi gaska ja boaldda suddolaža oamedovdo, dat duodašta čielgos saniguim Ibmel vanhurskes duomo bagjel dam suddoi ja duššadubmai vugjum mailme.

Divte fal sævdnjadasa famoid — bærgalaga ja su halvvaleggjid — viggat vuolasgaikkot ja vuollaiduolbmat evangelium basse davverid ja ouddandoalatet gielesen ja betolašvuottan buok duotta kristalašvuoda, dat i sate goit nubastuttet maidege dast maid Ibmel juo agalašvuodast læ nannoset mærradam. Čada buok dam helvetdola manna evangeliumašše oudas su famolaš vuittodagoin.

Buok Ibmel ja su albmuga vurdnujuvvum vašalažak galggek — go čuolddembæivve boatta — saddat hirmos hæppanæbmai ja lagjet agalaš gadotusast, maid si gilvve aigest.

„Ibmel i divte ječas bilkkeduvvut; dastgo maid olmuš gilvva, dam galgga son maidai lagjit.“ Gal. 6, 7.

Muitto Oytun

nuoraškvlast.

Dat læi okta muittobæivve dat 20. mars, loapatamfestabæivve Oytun nuoraškvlast. Dast sardnujuvvujegje ollo buorre ravvagsanek oapategjin migjidi nuoraidi, gudek galgaimek olgus mailbmai soattat daina sevdnjis gæbotes »rikain«. Ja maidai sæmma boddost æp sattam vajaldattet atte dat læi okta lossa boddoo migjidi atte ærranet guimæmek. Mi gudek leimek orrom ovtast nuftgo vieljačak ja oabačak juogadam sikke ilo ja morraš, vasetam dam sevdnjis aige mašost lakkamin ja lavllamin.

Dat læi juoga mi čuopai min nuorra vaimo čiegnælet, atte ærranet manemuš gærde dabe ædnam alde; mutto almæke daina havskes doavvoin atte gærde čoagganet alme sidi, gost mi alelassi læp ovtast alma ærrankøtta, gost æp darbaš æmbo cækket »manadærvvan«, mutto læt buokak ovtastattujuvvum labbain.

Dat læi imaš muittobæivve, go mi guđimek min rakis baike Oytun. Min eavkkijuvvum vaibmo čieroi, ja min nierain golgge gadnjalak, go mi jurdašimek mailbmai, mi maraidi nuftgo appe min birra.

Min jaskis miella duodašti atte mi læimek buokak Oytun baikest nuftgo vieljačak ja oabačak.

Dat læi okta lossis boddoo atte mi galgaimek guoddet min buorre oapategjid, gudek legje barggam buoremuset min oudedet. Dam aige inu sate vajaldattet ja dam joavko. Dat læi okta buristsivdneduvvum muitto, dam

im gađa, ige šadda oktage gattat, gutte dobbe læmaš.

Dænost 20. mai 1918.

G. Sofie Olsen.

*

Okta usteblaš sadne læ okta suotases lavla, okta oskaldas sadne læ okta duodalaš muitto. Dam darbaša min vaibmo, dat čuogja nuft havsket, nuftgo engeli lavla. Äi dak muitok vajalduva, mak min nuora milli ciggek.

Davja læ gal havčas ja moraš min vaimost, jaska, javotaga manga čiegnales have, davja viesas vaibas matke alde, vuolasdeddujuvvum oivin ja sarjaduvvum mielain, vuostehago gadnjalak maidai. I mailbme min gadnjaliid čiero, i oktage dalkastægje gavdnu alme vuolde, gi min heđin satta čoavddet.

Dast læ okta vigetes labbes, gi min datto čoavddet hœdest, sævdnjadasa balddet erit. Balgga albnai valmasti, sielo havid datto dalkodet. Ja nuft vaibakætta čuorvvo odne buok suddo siste vagjolegjid boattet ječas lusa. Dobbe di mašo gavdnabetet.

Son nuft alelassi laiddijekus juokke armost vagjolægje. Nuorra ja boares, gačad odne! Armouksa farga dappujuvvu. Gæča mærkai dabe! Aigge læ oanekas, min bæste boatta farga balvai siste famoin. Dalle juokke luovvanam njuovča iloin bæssa lavllot, maid mi davja aibašeimek vagjoleđin ædnam alde. D. s.

Mailme-soatte.

Soattesajin i læk mikkege erinoamaš oddasid, ærago atte dak alliertak dakkek ain smaveb falletemid. Italianalažak læ dakkam ucceđ oudastmannam ja valddam 2000 odda fangaid.

Tuiskalaš doalla ječas ain jaskaden, mutto i daide bistet gal gukka ouddalge dat algata fast odda bajanfalletæme.

Siskeb vaddesvuodak asatek dal maidai dilalašvuodaid ain æmbo gierddamættosen ja lossaden daina soadaidægje ædnamin, erinoamačet Tuisklandast ja Østerrikast.

Rafhe vaiko juo dallanaga!

London bokte muittaluvvu atte

Lloyd George læi saddim ovta adressa dai amerikanalaš soaldatidi, mast sou namata, atte Tuisklanda satta oažžot rafhe dallan, jos dat miedeta præsiđent Wilson rafhe-æftodussi.

Lagabuidi 30,000 fangaid

læ dak alliertak valddam Italia-soattesajest oktibuok maņemusta falletæme vuolde.

Østerrikalažak læ ožžom gievrordattem væke Tuisklandast.

Gæst læ riekta?

Dak alliertak læ čavggadoalattam dast dam maņeb aige atte tuiska mæravuolesoatte læ uccanam ja uccana dađestaga go si sattek duššadet ain æmbo mæravuolevadnasid vašalažast.

Dat tuiska marineministar læ namatam atte Tuisklanda læ mæravuolesoade bokte duššadam 18 miljon ton daina alliertain. 4—5 dampa vuojotuvvujek bæivalažat. Son doaiivo mæravuolesoade oladet dam mæreduvvum muddoi, dat læ gukken erit uccanam. Dai alliertai muittalusak duššaduvvum tuiska mæravuolevadnasi birra læ ænaš oasse gieles.

Goabbai dalle galgga jakket?

Mæravuolesoatte.

Hirmos goaves vuogjodattem darolaš dampa guovddo.

London bokte muittaluvvu atte tuiskalaš læ Helgoland-goppest vuojotam ovta darolaš dampa hui goaves lakai. Tuiskalažak hettijegje dampa olbmuid njiegjamest gagjomvadnasidi. Si olategje goit flaata bigjat merri, man ala ovce olbma gaku. Tuiskalažak æi berustam gagjot, vaiko oidne mangas legje havvaduvvum. Okta daina darolaš hættegillajægje mærraolbmain jami ja fierrali merri. Nubbe idded jami goakka, gæst nubbe juolgge læi gaskatbaččum. Dasto jami nubbestyrmanne, gæst nubbe gietta læi baččum gaskat. Nubbe idded fast jami kapteina. Vuostasstyrmanne massi jierme, gi maidai jami. De læi vel okta hægast, gutte æska manga jandur gæčest gagjujuvvui engelas soatteskipast.

Dam vides mailmest.

Ruošaædnam.

Dille Ruošaædnam læ vuot hirmos moives daur aige. Ođđa stuibme ja vuostehakko læ attanuššamen, mutto dam have bolsjevikalažai vuostai, guđek læ tuiskausteblaš.

Dat læ olles gaikodæbme daina beivin Ruošaædnam, dat ruočča fastet dam vides rikast. Vašše Tuisklanda vuostai boatta maidai dævvaset bæive ouddi. Dam tuiska olgussaddag Ruošaædnam greve Mirback, sorbmijubme Moskva gavpugest læ visses mærkka dam ala.

Ukrainest læ stuora moivve. 75,000 olbma jottek Kiew gavpuga vuostai. Dæivadæbme læmaš gaskal tuiskalažaid, vilgges gardistaid ja Ukraine dalobuigid. Nuft muittaluvvu atte 60,000 dalobuoige læ dakkam vuostehago Ukrainest ja goddam 7 papa. Golma bæivevest læ 57 bolsjevikalažak harcastuvvum.

Murmanguovlost læ maidai stuora gaikodæbme dal. Dak alliertak dattok læt hærrak, tuiskalažak dam sæmma, ruošša ja suobmelaš maida. Dak alliertak læ čokkim Murmanguovloidi olló soaldatid. Arkangeli læ fievreduvvum 10,000 franskaolbma ja serbialažak.

Amerikanalaš soaldatak læ maidai ollim Murmangaddidi. Murman galgga læt luovosgaikkom ječas bolsjevikfamost. Bolsjevikalažat orrok læme massemen faiposek Ruošaædnam. Sibiria læ goit aitemen garraset bolsjevikalažaid vuollaidævčot.

Dat spanska davdda ollim Norgi.

Dat bæggalmas spanska davdda læ vidanam čera ædnamidi Europast, nuftgo Tuisklandi ja Frankriki; dast maņebaige læ dat ollim maidai min ædnami. Kristianiast læ duhat olbmudoppitallam, ænaš poastabalvvalægjek. Ja gidda deike Sameædnami læ juo dat ollim. Hammerfestast læ moadde olbmudoppitallam davdast, gæi særvest maidai gielddoavter, gutte læ fast dærvas.

Davdda i læk varalaš, ja bišta gukkemusat ovta vakko.

Ollo rudak.

Statakasa ruttuolugusgollo obba ædnama borramuŝadnuu læ ollim dam stuora summa. mi læ 317 miljon ja 500,000 kruvna.

Jogo Ruosaednam eritbigjum kaisar læ sorbmijuvvum?

Dam maŋeb aige læ čužžom olggoædnain avisain atte eritbigjum kaisar Nikolaus læ sorbmijuvvum. Gaskotaga læ fast muittaluvvum atte son læ ain hægst.

Cederström hævvanam.

Dat bæggalmas ruottelas aibmogirdde Cederström, gutte læi vuolggam Suomaednami girddemašinain, læ likkotuvvam matke alde. Su lika læ gavdnum Aaland-abeŝt.

Avisaid vaddesvuotta.

Suomaednameŝt æi olgusboade avisak, go dobbe vaillo prentim-smuortto. Maidai min ædnameŝt læ vanes prentim-smuortto dam aige. Soames sajin læ smaveb avisak særvvam oktan bladden birgetuvvum diti.

Belgien gonagasbarra

læba boattam Englandi girddemašina mielde. Soai galggaba oappaladdat soatteflaata Skotlandast.

Bæivvebalkka

soaldatidi læ dal aleduvvum 25 evri. Ouddal læi dat nuftgo dittujuvvu 15 evre bæivest.

Dat mærkalas**biŝpanamatubme.**

Soames bæivveavisak Kristianiast čallek artikaliid biŝpanamatusa harrai Tromsa stifti. Muttomak daina oudandoalatek vörranatten radditusa vuostai, go dat læ männodain nuft moft dat dagai.

»Aftenposten« čelkka atte radditus læ gævatam jallas lakai, go dat læ hilggom Otterbech ja namatam Stören bispan Tromsa stifti.

Stuoradiggeolmai Tønder læ maidai gavnotam radditusa männodamlage sagga vaiddalatten dam aŝest. Stören namatubme bispan bajashokta vuosteniela daina, gudek legje datotam Otterbech.

Davve-Norga kristalaŝ sardnedægjek

ja buokak gudek oidne darbaŝvuoda ja avke dast atte oažžot Otterbech bispan, si ŝadde fastet bettujuvvut.

17—18 čuode miljon

kruvna ruttu læ Nørgast buorren olggoædnain, muittal okta daro blađe.

Tuisklanda vaddesvuodak.

Dilalaŝvuotta hæga bajasdoalo harrai læ æmbo go ilolaŝ Tuisklandast dam aige. Vuost ja oudemusta læ soatte ja soatterægak mak gaibbedek duttaduvvut ollaset, ja hætte gartta nubbe bælest ain losebun sidastasse olbmuidi.

Dal galgga 1. august rajest alget Tuisklandast okta biergotaga vakko juokke manost. Berlin ja æra gavpugid guovdo gartta dat sagga hættedatten, gost juo laibbeolguŝjugaduvvumak læ smavvas Guolle ja potetosak čei læk goŝi oažžomest gavpugin.

Socialistai oaivveblađe »Vorwärts« jærra æigo dak vatedægje hærrak (dak gudek bisotek soade) jurdaŝ maggar hirmos dile dat bukta Tuisklanda boatteaiggai, go stuora oasse albmugeŝt galgga ain æmbo ja gukkeb nælggodatte dile gillat.

Norga oddasemus gavpug.

Svolvær læ dal Norga oddasemus gavpug. 1. juli rajest bođi dat gavpugi særvvai. Dast læ arvo mielde 2000 sistasse. Dai maŋemuŝ jagid læ Svolvær attanuŝŝam jottelet. Fabrikak ja æra oddaige rakkanusak læ lassanam ollo.

Luossabivdo.

Gilevuona guovlost Lageŝvnonast galgga læt buorre luossabivdo dam aige. Hadde læ 4 kruvna kilost.

Dabeguovlost Altast læ dam gæŝe vanes luossa. Aido dam mađe soames fidne, go bæssa muosatet — vuostain.

Parafina boattam.

Damppa »Hamlet« læ dal gieskad boattam Amerikaŝt parafinlastain. Dat buvti Aalesundi 4000 tons. Dast oažžo Sameednam gaddo mielde 600 tons.

Sandefjord Norga riggasemus gavpug.

Sandefjord læ Norga riggasemus gavpug, dobbe læ dak riggasemus

væromaksek maŋemuŝ ligneg mielde. Dassasažat rekinastet gartta obmudak juokke væromakse ala 30 duhat ja 448 kruvna, sisaboatto 14 duhat ja 294 kruvna.

Dasto boatta nuftgo nr. 2 Haugeŝund ja vidasebbut Tønsberg, Kragerø, Kristiansand, Arendal, Bergen Fredrikstad ja dasto æska Kristiania.

Tuisklanda

læ molssom olggoædnaministar-ammat. Von Hintze, gutte læi Tuisklanda olgussaddag daihe ministar Kristianiast, galgga namatuvvut nuftgo dat odđa olggoædnaministar.

Ollo nisojafok.

Kaliforniast læ dak vuostas nisojafok lagjijuvvum, ja addek dam ollo luorre ŝaddo: 1000 procenta daihe 10 garde æmbo go dibma.

Garra boalddedatte

goikok læ dal bistemen dabe. Dam 2—3 maŋemuŝ vakkost læ aibas uccar arvve boattam, nuft vuokkaset go gæŝsedalkke læi alggam miccamaraige.

Bældok ja gieddek, mak allanaddek inadaguvllui, læ buollam goikost vaiddalatte lakai, muttom sajin læ juo rasseŝaddo ranodam ja guortbam. Dasa vela bossok čoaska nuorttebiegak daina bejvin, nuft atte bældok hettiuvvujek attanuŝŝameŝt.

Soames sajin læ olbmuk ferttim alget lagjet arabuŝt go dabalažat.

Dat nummar

olguŝboatta arabuŝt go dat lifči galggam, dainago erinoamaŝ æra doaimatus galgga gærgatuvvut farga. Damditi orro min mielast buoreb atte blađe olguŝboatta arabuŝt go atte maŋedattet.

Duŝŝe 1 kruvna

maksa ain „Nuorttanaste“ jagest. Dat læ halbbe dam aige goas buok bladek læ aledam kontingenta.

Navetbiga oažžo saje dallanaga. Oddasistvuoge navet, geppesis balvvaalus.

Gavppeolmai Peder L. Yttervik,
Stamsund.

Prenttejuvum »Nuorttanaste« prentimrakkanusaŝt, Korŝfjord'aŝt.